

Saarekoda

Ajaleht ilmub igaku 5. kuupäeval

Nr. 103

Juuli 2017

Tänases lehes:

Presidendi külaskäik -lk.1

ÜRO Puuetega Inimeste

Konventsioon,3.osa - lk.2

Kultuurifestival - lk. 3 - 4

Lõppes kogemus-

nõustajate koolitus -lk.4-5

Hinge purjed - lk.5

Koja info - lk. 6

Loe ajalehte „Saarekoda“

SPIK kodulehel

www.saarekoda.ee

✍ Ootame kaastöid

Toimetuse info:

Doris Peucker

☎ 51 355 31

✉ doris66@hotmail.ee

*President Kersti Kaljulaid
meie Saarekoda lugemas*

President Kersti Kaljulaid Muhu- ja Saaremaad

*2.juunil külastas president Kaljulaid
Muhu- ja Saaremaad.*

*Pärastlõunal tutvus ta Kuressaare
Perekoduga ning kohtus Saaremaa
Puuetega Inimeste Koja ja MTÜ Orissaare
Tugikeskus esindajatega.*

Kuna ikka ja jälle tuleb lahendada olukordi, kus ametnikud ja/või teenindajad puuetega inimeste õigusi ei tea ja vastavaid seadusi ei tunne, tutvustame ajalehes „Saarekoda“ 30.mail 2012 koos lisadega allkirjastatud **ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni**.

Konventsiooni täies mahus on võimalik lugeda internetiaadressil http://www.epikoda.ee/wp-content/uploads/2012/03/raamat_veeb.pdf

ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon

3.osa

Konventsioonis reguleeritavad valdkonnad

Konventsioon koosneb preambulist ja 50 artiklist, millest:

- artiklid 1–30 käsitlevad otseselt puudega inimeste õiguseid;
- artiklid 31–40 sisaldavad sätteid, mille eesmärk on lihtsustada konventsiooni ellurakendamist ja järelevalve korraldamist nii Eestis kui rahvusvahelisel tasandil;
- artiklid 41–50 sisaldavad üldiseid põhimõtteid konventsiooni allkirjastamise, jõustumise, erandite jm kohta.

Konventsioon toob välja, et puudega inimestele peavad olema tagatud kõik põhiõigused ning vabadused, mis on väljatoodud erinevates rahvusvahelistes ja siseriiklikes õigusaktides, kokkulepetes ja lepingutes. Rõhutatakse võrdse kohtlemise põhimõtet ning asjaolu, et puudega inimese diskrimineerimine mis tahes viisil on inimese loomupärase väärikuse ja väärtuse põhimõtte rikkumine. Neid samu põhiväärtuseid toetab üheselt ka Eesti Vabariigi põhiseadus.

Diskrimineerimine

Diskrimineerimine – mida see tähendab? Konventsiooni artikkel 2 kohaselt on puude alusel toimuv diskrimineerimine mis tahes vahetegemine, sealjuures põhjendatud ümberkorralduste tegemisest keeldumine.

Põhjendatud ümberkorraldused on asjakohased teisendused ja kohandused, mis ei ole ebaproportsionaalsed ega liigselt koormavad ning on konkreetsel juhul vajalikud, et tagada puuetega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste teostamine või kasutamine.

Eesti Vabariigi Põhiseaduse kohaselt on kõik inimesed seaduse ees võrdsed ning kedagi ei tohi diskrimineerida rahvuse, rassi, nahavärvuse, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, samuti varalise ja sotsiaalse seisundi või muude asjaolude tõttu, sh puude alusel.

Eestis kehtiva võrdse kohtlemise seaduse kohaselt ei tohi kedagi diskrimineerida rahvuse, rassi, nahavärvuse, usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse alusel. Võrdse kohtlemise põhimõte tähendab, et diskrimineerimist ei toimu.

Diskrimineerimine võib olla otsene või kaudne:

1. Otsese diskrimineerimisega on tegu, kui inimest on mõne eelpool väljatoodud tunnuse alusel halvemini koheldud (või võidakse kohelda). Otsene diskrimineerimine on ka ahistamine ja selline soovimatu käitumine, mille eesmärk või tegelik toime on isiku väärikuse alandamine ja ähvardava, vaenuliku, halvustava, alandava või solvava õhkkonna loomine.
2. Kaudse diskrimineerimisega on tegu siis, kui näiliselt neutraalne säte, kriteerium või tava seab isikud teistega võrreldes ebasoodsamasse olukorda.

Diskrimineerivaks peetakse ka sellist tegevust, kui isikut koheldakse teistest halvemini või talle kaasnevad negatiivsed tagajärjed seetõttu, et ta on esitanud kaebuse diskrimineerimise kohta või toetanud isikut, kes on esitanud sellise kaebuse. Diskrimineerimisvaidlusi lahendab kohus või töövaidluskomisjon.

Lepitusmenetluse korras lahendab diskrimineerimisvaidlusi õiguskantsler.

Lisainfo: Võrdse kohtlemise seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/102072012012>

Kõik konventsiooni põhimõtted on puudega inimestele olulised.

Konventsiooni ja fakultatiivprotokolli täistekstid on kättesaadavad Riigiteatajas:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/204042012006>

Puuetega inimeste kultuurifestival

Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) koos liikmesorganisatsiooni Tartu Puuetega Inimeste Kojaga (Tartu PIK) korraldasid 2.-3. juunil 2017 Tartus Vabariikliku puuetega inimeste XXII kultuurifestivali.

Festival toimus Vanemuise kontserdimajas 2. ja 3. juunil. Tasuta sissepääsuga festivalile olid oodatud kaasa elama kõik huvilised, pealtvaatajatel oli võimalik valida oma lemmik.

Festivali peakorraldaja, EPIKoja juhatuse liikme ja Tartu PIK tegevjuhi Senta-Ellinor Michelsoni sõnul on tegemist muljetavaldava ajalooga sündmusega. „Tänavune festival kandis järjekorranumbrit 22, mis teeb festivalist kõige pikaajalisema traditsiooniga unikaalse puuetega inimeste kultuurisündmuse Eestis,“ selgitas Michelson.

Ta lisas: „Käesoleval aastal astus lavale 32 kollektiivi ja üksikesinejat, kes sõitsid Tartusse kohale pea igast Eesti paigast. Oli lauljaid, tantsijaid, instrumentaliste ja näitetruppe. Erilist rõõmu tegi, et ka sel aastal olid publikut rõõmustamas mitmed uued esinejad.“

„Puuetega inimeste kultuurfestivali kiputakse suhtuma teatava eelarvamusega, justkui ei oleks tegemist „päris“ kultuuriga. Vastupidi! Ei tasuks eeldada, et kuna esinejad on puuetega inimesed, on etteastete kvaliteet nõrgem. On truppe ja soliste, kes valmistuvad festivalil osalemiseks terve aasta,

neid toetavad ja on abiks suurepärased juhendajad. Publikuni jõuavad heal tasemel ja nauditavad esitlused,“ lausus Michelson.

„Puuetega inimesed naudivad esinemist suurel laval ja eneseteostust kultuuri kaudu, kuid täna napib neil väljundeid oma loomingu tutvustamiseks. EPIKoda täidab kultuurfestivali korraldamisega juba üle kahekümne aasta puuetega inimeste kultuuri edendaja rolli,“ nentis Michelson.

Festivali rahastas Eesti Puuetega Inimeste Fondi kaudu hasartmängumaksunõukogu ning toetas Tartu linnavalitsus.

Saaremaa Puuetega Inimeste Koja ansambel „Viu“ esines tänavusel festivalil kavaga „Enesest“, mis koosnes Avo Levisto, Taivo Parbuse, Riivo Saare ja Doris Peuckeri loodud lauludest. Kava meeldis väga nii publikule kui žüriile ja pälvis ka žürii preemia. SPIK ansambli osalemist toetas Eesti Kultuurkapitali Saaremaa ekspertgrupp

kasutatud Denes Kattago artiklit, 2.06.2017 Õhtulehes

Kogemusnõustaja märkab ja mõistab muret

Tartu Ülikooli Ühiskonnateaduste Instituut viis käesoleval kevadel Saaremaa Puuetega Inimeste Kojas läbi kogemusnõustajate täiendkoolituse, mille lõpetas 13 kogemusnõustajat. Koolitusel osalenud inimestel endil oli eelnevalt olemas kogemus, kuidas keerulise terviseolukorraga igapäevelus hakkama saada ja neli kuud väldanud koolituse raames õpiti, kuidas pakkuda kogemusnõustamist sel viisil, et abi vajav inimene oskaks leida üles oma sisemised jõuvarud ja korraldada enda elu ümber elamisväärses vaatamata

tervisest tulenevatele raskustele. Kogemusega inimene suudab kõige ehedamal viisil olla empaatiline ja mõista kriisis või raskustes esile kerkivaid tundeid-mõtteid. Edukad lõpetajad võivad kogemusnõustajatena praktiseerida rehabilitatsiooniasutustes, vabaühendustes või terviseiga seotud valdkondades. Saaremaa kogemusnõustajate kohta saab infot kohalikest puuetega inimeste kojast.

Koolitus toimus vastavalt rehabilitatsiooni reformi raames

kehtestatud baasõppe nõuetele. Kogemusnõustajate koolitajad olid Tartu Ülikooli õppejõud Dagmar Narusson, kogemusnõustajad Raili Hollo ja Katrin Grünberg. Täiendusõpet rahastas ESF koostöös Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskusega.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

*Dagmar Narusson
28.06.2017*

*15. juunil oli SPIK-is
kogemusnõustajate
koolitusel osalejate
lõputööde kaitsmine*

Hinge purjed taas Saaremaal

*– pikemalt järgmises
Saarekojas*

Koja info

Kuulmisnõustaja vastuvõtt SPIK ruumes neljap. kl 13–15 ja reedel kl 11–13
Samadel nädalapäevadel ja kellaaegadel konsultatsioon telefonil 45 55 697

INVABUSS ETTETELLIMISEL (võimalusel 2 tööpäeva)

Tellimusi võtab vastu dispetšer Lea Kruusmägi mob.: 58 242 318 või kolmapäeviti kell 10.00-15.00 ka lauatelefonil 45 55 697.

Lisaks saab tellimusi esitada tööpäevadel ka SPIK üldtelefonil 45 55 697
või e-mail: saarekoda@gmail.com

Hind: Invabussi tellimine kuni 20km (kilometraaž arvestatud algpunktist algpunkti)
10.-, alates 20km-st lisandub 0,50 senti km; ooteaeg 3.- 1h.

Eritingimused kokkuleppel. Lisainfo ja pildid sõiduki kohta www.saarekoda.ee

Massaaž kokkuleppel, massöör Anneli Lõhmus tel.: 56 93 70 84

MTÜ Saaremaa Vähiühingu ja Saaremaa Diabeediseltsi ühine

TEABETUBA patsientidele ja nende lähedastele

Kuressaare Haiglas Aia 25, D - korpuse 2. korrusel, kab. nr. 234/D2156

Suvekuudel avatud vastavalt vajadusele,

MTÜ Saaremaa Vähiühing –

tel. 58 855 235, 54 512 202, e-post: saare.vahiuhing@gmail.com

Saaremaa Diabeediselts –

tel. 52 86 475, e-post: saare.diabeet@online.ee

5.07.17 kell 11.00 – 20.00 Lääne-Eesti ja Saaremaa pimedate ühingute
SUVEKOOL

17.07.17 kell 18.00 – 20.00 Eesti Allergialiidu Saaremaa Ühenduse loeng
„Toitumine – minu varaait“

Kliendiga kokkuleppel võtab Saaremaa PIK-is vastu juriidiline nõustaja.
Eelregistreerimine 601 5122 või 53 850 005 (SMS)
Loe lähemalt Saarekoda nr.100 lk. 4

Saaremaa Puuetega Inimeste Koda

Pikk 39, Kuressaare

E – R 10.00 – 15.00

tel.: 45 55 697, 45 33 260

email: saarekoda@gmail.com koduleht: www.saarekoda.ee